

Ko hono folo 'o e Fo'i'akau Tamiflu ma'a kinautolu 'oku 'ikai ke nau lava 'o folo 'a e fo'i'akau fōlalahi'

Kuo 'oatu ke ke folo 'a e fo'i'akau Tamiflu koe'uhī 'oku' ke puke pe 'oku puke ha taha 'oku' ke tauhi 'i he fuluu'. 'E lava 'e he Tamiflu 'o fakasi'isi'i 'a e ngaahi nānunga 'o e fuluu' pea toe nounou ange ai 'a e taimi puke'. 'Oku fale'i atu 'e he Potungāue Mo'ui' kiate koe pe ko e tokotaha puke 'oku' ke tauhi' ke mo folo 'a e fo'i'akau 'oku 'oatu'. 'Oku 'i loto 'i he fo'i'akau' ni 'a e faito'o', 'a ia ko ha efuefu hinehina 'oku tamala pe ifo kona.

Kapau 'oku 'ikai lava 'e koe pe ko e tokotaha puke 'oku' ke tauhi' ke folo ha fo'i'akau fōlalahi, 'e fiema'u ia ke ke tui'io 'a e efuefu 'i he loto'i fo'i'akau' mo ha me'a melie koe'uhī ke lava hano folo 'o e faito'o'. 'Oku fakamatala'i atu 'i he lau'i tohi' ni 'a e me'a ke fai'.

1. Te ke fiema'u 'a e:

- efuefu 'o ha fo'i'akau Tamiflu 'e taha
- sēpuni tī lahi 'e taha 'o ha me'akai melie (ko e melie taha 'oku fiema'u), 'o hangē nai ko e:
  - siamu molemole ('oku lelei pē mo e siamu ma'a' e kau suka')
  - huhu'a'i fua'i'akau ('oku lelei pē mo e huhu'a'i fua'i'akau ko ia ma'a' e kau suka')
  - vai fakasuka melie 'aupito (fakasuka lahi ha ki'i me'i vai si'isi'i)
  - huhu'a melie 'oku aape (golden syrup)
  - hu'akau melie
  - hone ifo mālohi – **KAE KĀTAKI 'O FAKATOKANGA'I ANGE 'oku 'ikai totonu ke 'oange ha hone ki he longa'i fānau si'i hifo 'i he ta'u taha' koe'uhī 'e ngali ke nau konā ai.**
- 'Oua 'e faka'aonga'i 'a e huhu'a'i sokaleti' – 'e kei mālohi pē 'i ai 'a e ifo kona ia 'o e efuefu'.

2. Teuteu'i 'a e faito'o'.

- Fanofano pea holoholo mātu'u ho ongo nima'.
- Heu'i ha sēpuni tī lahi 'e taha 'o e me'akai melie' ki ha sēpuni hikingaua ma'a.
- Fakaava fakaalaala 'a e fo'i'akau Tamiflu, pea hua'i 'a e efuefu' ki he loto me'a melie'.
- Heu ke maheu 'i ha miniti nai 'e taha pe lahi hake kae'oua kuo fefiohi 'a e efuefu' mo e me'a melie'.

3. Folo 'a e faito'o'

Folo leva 'a e faito'o' hili pē 'a hono heu'. Kapau 'e lava, folo 'a e faito'o' 'i he taimi 'o e ma'u me'atokoni, pe ko ha taimi 'e taha 'oku' ke kai ai ha toe fa'ahinga me'akai kehe.

Ki he longa'i fānau ko ia 'oku nau **kilo 'e 15 pe si'i hifo ai'**, 'oange 'a e **vahe tolu 'e taha** 'o e faito'o kuo heu', pea hua'i leva 'a e toenga'.

Ki he fānau ko ia 'oku nau **kilo 'e 15 'o a'u ki he 40**, 'oange 'a e **vahe tolu 'e ua** 'o e faito'o kuo heu', pea hua'i leva 'a e toenga'.

Ki ha taha pē 'oku 'ova hake 'i he **kilo 'e 40**, 'oange ke ne folo **kotoa** 'a e faito'o'.

'Oange ha inu ifo mālohi 'i he hili 'a hono folo 'o e faito'o' ke tafi'i'aki ha ifo kona 'oku kei 'i he u'a'.

Folo kotoa 'a e faito'o' kuo tu'utu'uni atu'

Teuteu'i pea 'oatu 'a e faito'o' ke folo tu'o ua 'i he 'aho, 'o fai pehē 'i he 'aho 'e nima. 'Oku mahu'inga ke fakakakato 'a hono folo kotoa 'o e faito'o 'oku tu'utu'uni atu', 'o tatau ai pē pe kuo kamata ke ke ongo'i sai, pe ongo'i sai 'a e tokotaha ko ia 'oku' ke tauhi'.

Na'e fakafo'ou 'a e fakamatala' ni 'i he 'aho 27 'Aokosi 2009

Na'e fa'u 'eni 'e he Potungāue Mo'ui 'a Nu'u Sila' pea fakamafai'i 'e he ma'umafai lahi ki he malu 'a e ngaahi faito'o' 'i Nu'u' Sila ni' (Medsafe, the New Zealand Medicines Safety Authority)

Ki ha toe fakamatala lahi ange, vakai ki he www.moh.govt.nz or www.medsafe.govt.nz